

Gedempte Turfhaven 4, pand met interessante geschiedenis

Petra van Diemen

Hoewel het pand gelegen naast 'De Koning van Schotland', besproken in het vorige kwartaalblad, niet getooid is met een gelijksoortige fraaie naam, is de geschiedenis niet minder interessant te noemen. De bovengevel dateert maar liefst uit 1835.

Het oorspronkelijke woonhuis met een fraaie onderpui, veranderde in 1906 van functie. Doordat het pand nu als winkel dienst moest doen, verdween de fraaie pui. De onderpui werd wederom, helaas, geheel gemoderniseerd in 1980.

Beschrijving

Op het eerste gezicht lijkt het hier om een vrij eenvoudig, niet al te opvallend pand te gaan. Toch blijkt bij nadere bestudering dit langshuis met lijstgevel, bestaande uit twee bouwlagen, interessante details te bezitten.

De houten, geschilderde omlijsting van de winkelpui bijvoorbeeld dateert uit 1906, en wordt gevormd door twee pilasters die een geprofileerde kroonlijst dragen. Deze pilasters staan op een hardstenen neut, waarboven een geschematiseerde

basement met diamantkopversiering te zien is. Naar boven toe loopt een gecanneleerde pilaster, met in het midden een band eveneens met een diamantkop gedecoreerd. Deze geschilderde omlijsting is in het tweede helft van de twintigste eeuw ingevuld met een vrij rommelige ingevulde winkelpui. Aan de linkerzijde is de ingang tot de woning te zien, met daarboven een raam met reclameposter. Dit gedeelte is door middel van een bakstenen strook afgescheiden van de al genoemde, zeker niet opzienbarende winkelpui.

Boven de kroonlijst wordt het pand verdeeld in drie raamtraveeën. In het midden is een smaller raam aangebracht, dat geflankeerd wordt door twee bredere. Hieruit is af te leiden dat de deur vroeger in het midden gezeten heeft. (Zie tekening vóór 1906.) De kozijnen zijn geprofileerd en hebben een kraalprofiel. Boven elk raam is een segmentboog met aangestoomd vulwerk zichtbaar. De getoogde rollaag wordt tenslotte afgesloten door een sluitsteen met bewerkt oppervlak.

De gevel vindt een beëindiging in een zwaar geprofileerde kroonlijst met ojiefprofiel. Hierboven is een afgewolfd zadeldak te zien, gedekt met de opnieuw verbeterde Hollandse pan. In het midden is een dakkapel aangebracht, met eenvoudige zijwangen en kleine kroonlijst gesierd.

Eigenaren en bewoners

Evenals voor de Gedempte Turfhaven 2, dateren de eerst bekende gegevens uit 1683. In dit jaar wordt namelijk melding gemaakt van het feit dat ten oosten van het hoekpand Lambertus Zaves woonachtig is. Helaas moeten we het met deze mededeling stellen, terwijl ook over Zaves verder (nog) niets bekend is.

Pas twintig jaar later komt de volgende bewoonster tevoorschijn, de weduwe van Gerrit Maartenszn. Verdere gegevens ontbreken hier eveneens.

Twee jaar later, in 1721, vindt de eerste geregistreerde verkoping plaats. Sijvert Janszn. de Groot koopt het pand dan van Jan Dirkszn. Pot. Hoe deze laatste in het bezit is gekomen is onduidelijk. Het perceel komt wederom in handen van de familie Pot, daar Stijntje Jans, vermoedelijk weduwe van De

Gedempte Turfhaven 4, anno 1992 met een houten omlijsting uit 1906

